

INCĂLȚĂMINTEA A CIPŐ DER SCHUH

Redactor - Szerkesztő:

L. DÁNÉR L.

III

Redacția - Szerkesztőség:

BRAȘOV ȘIRUL INULUI 26
LENSOR

Com. revistei - Lapbizottság
Zeitungskomität:

L. Kún, Brașov

I. Brinzea, Brașov A. Kristóf, Brașov

J. Golnhoffer „ A. Balog „

A. Rátz „ R. Muerth „

A. Btró „ I. Dávid „

A. Bardócz „ P. Balló „

C. András „ A. Dávid „

I. Jakner, Cluj L. Birliș, Cluj

Gh. Borabás, T. Mureș

N. Schmidt, Arad

I. Füleky, Timișoara

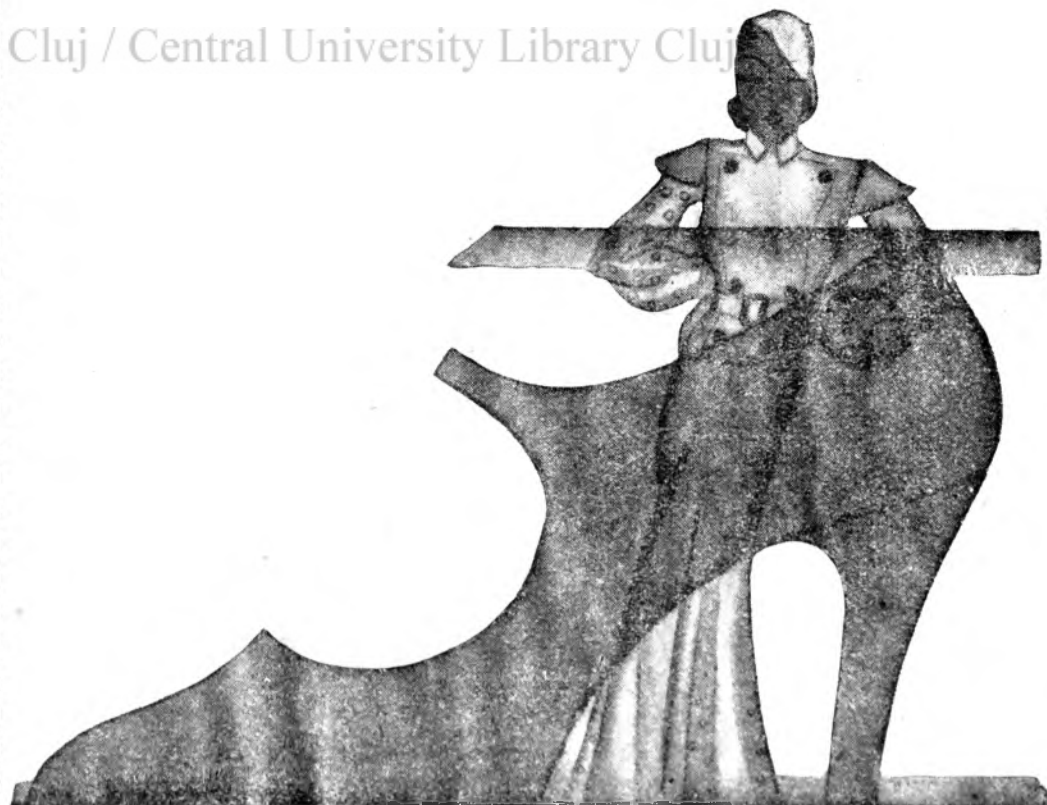
A. Laczkovits, Sighișoara

A. Ortner, Arad Adoc A., Arad

Cassier:

GOLNHOFFER J., Brașov

Prundul Rozelor No. 2.

Abonamentul pe un an
Előfizetés egy évre 120L.
Abonament auf ein Jahr

Pentru întreprinderi
Vállalatoknak 1000L.
Für Unternehmung.

Revista oficială a Asociației Meseriașilor de Incălțăminte din Transilvania, Banat, Crișan și Maramureș.

Az Erdély-, Bánt-, Körösvidék és Máramarosi Lábbelikészítők Szövetségének Hivatalos - Lapja.

Fachblatt des Siebenbürger, Banater, Kreischer und Maramurescher Schumacher-Vereines

INTREPRINDERILE Grigore Alexandrescu S. A.

FABRICĂ DE PIELĂRIE București V., Splaiul Unirii 96.

Produse recunoscute de calitate superioară.

Adresa telegrafică: „GRALEX” București.

DEPOZITE: Cluj: Magazinul Ede Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: Magazinul A. Schwarz & Co. B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: Magazinul Iacob Rösler & Fii, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Magazinul Pielărie Folb, Str. Piața Nouă 226.

Grigore Alexandrescu

BCU Cluj University Library Cluj

MÜVEK R. T.

BŐRGYÁRAI, București V., Splaiul Unirii 96.

Gyártmányai elismerten a legjobb minőségűek.

Sürgöncim: „GRALEX” București.

LERAKATOK: Cluj: Ede Simon raktára, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: A. Schwartz & Co. raktára, B.-dul Regina Maria 17.
Cernăuți: Jacob Rösler és Fiai, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Folb börkereskedés, Str. Piața Nouă 226.

UNTERNEHMUNG Grigore Alexandrescu A. G.

LEDERWARENFABRIK, București V., Splaiul Unirii 96.

Erzeugnisse von anerkannt bester Qualität.

Telegraphische Adresse: „GRALEX” București.

L A G E R: Cluj: Eduard Simon, Str. St. O. Iosif No. 1.
Arad: A. Schwartz & Co., B.-dul Reg. Maria 17.
Cernăuți: J. Rösler u. Söhne, Str. Gen. Zadic 6.
Chișinău: Lederhandlung Folb, Str. Piața Nouă 226.

INCĂLȚĂMINTEA

Revista oficială a Asociației Meseriașilor de încălțăminte din Transilvania
Banat, Crișana și Maramureș

Mișcarea pt. plată a muncitorilor,

ne interesează mult, pe noi toți. În mai multe orașe au început muncitorii câte o mișcare, un război pentru plată și mai ales muncitorii industriei de piele, cari mișcări pun în adevărata ei lumină natura desnădăjduită a situației. Atât oamenii cari muncesc în ateliere și în micile fabrici, cât și masele de muncitori dela fabricile mari, sunt cu toții nemulțumiți. Dacă cercetăm situația mai deaproape trebuie să recunoaștem că într'adevăr ei au toate motivele de nemulțumire. În acest articol al nostru, nu vrem să antingem pretenziunea muncitorimii din marile fabrici, ci ne vom ocupa numai cu împrejurările în cari se află muncitorii noștri. Care este câștigul unui muncitor? Cel mai bun și cel mai iute om de bransă, abia își poate atinge plata săptămânală pâna la suma de 6—700 Lei, iar unul mediocru câștigă până la 4—500 Lei, câtă vreme cei slabi abia câștigă 250—300 Lei. Ei se plâng că nu le ajunge pentru trai. Au dreptate. Se plâng că plata muncii în acord este mică. Au dreptate. Dar să ne întrebăm, oare noi micii maștri suntem de vină că prețul confecțiunilor industriei de încălțăminte a fost redus așa de mult? Oare noi suntem de vină că nu putem plăti mai mult? Oare putem fi noi învinovați din cauza decăderii economice generale? Muncitorii pretind o plată mai mare, prețul materialului se urcă mereu, din zi în zi se inventează alte specii de impozite; dar valoarea articolelor confecționate rămâne pe loc, sau abia se urcă puțin. Întrebăm: de unde să plătească mai mult micul maștru? Trebuie deci să arătăm din nou împrejurarea că cauza primordială a răului este faptul că lipsește calcularea unitară a tuturor branșelor industriei de piele. Dacă am putea ține prețul, am putea plăti și plata muncii. Dar când maștri se concurează între ei, fabricile concurează pe maștri, iar străinătatea concurează industria noastră indigenă, fără ca în acelaș timp să se facă ceva, să se ia vre-o măsură pentru înlăturarea acestor stări nesănătoase și pentru schimbarea lor, atunci este clar că nu poți veni cu pretenziuni de urcarea plăților. Noi înțelegem plângerea muncitorimii, dar în primul rând muncitorii înșiși sunt cauza mizeriei lor. Să se organizeze mai bine, să ia lupta împreună cu noi în contra clandestinilor, să controleze și ei respectarea prețurilor de piața, să boicoteze pe acei maștri, cari provoacă pe piața prăbușirea prețurilor pe piață, în prăvălii sau în ateliere, și apoi se poate vorbi de urcarea plăților de muncă. Până atunci însă regretăm că ei trebuie să suporte împreună cu noi situația nenorocită și sprijininduse reciproc, ei și noi, trebuie să ne străduim cu toții, în deplin acord și în bună colaborare, să salvăm cel puțin ruinele meseriei noastre pe cale de distrugere. Astăzi orice mișcare pt. urcarea plății este o imposibilitate cutezătoare. Acest lucru l-a arătat mai lămurit greva muncitorilor de încălțăminte din Brașov, care a fost înfrântă după o luptă de abia câteva zile. În împrejurări sănătoase, nu poate să cedeze atât de repede o mișcare pentru plată. Dar mizeria generală, lipsa de stăruință, nesiguranța din ambele părți, și-a făcut repede efectul. După această înfrângere și muncitorii trebuie să recunoască în ce situație grea ne aflăm și în loc ca să lupte împotriva noastră, să sprijinească și ei lupta noastră, care tinde spre însănătoșirea industriei noastre.

H. G.

Care este papul cel mai bun?

Fiecare maestru de cunoștință profesională știe că cerințele unui pap intradevăr bun sunt următoarele:

1. Să se ungă ușor și subțire la o suprafață cât mai mare. (Tocmai din cauză că papele efține se ung prea gros, așa dar la o suprafață prea mică, sunt aceste relativ mai scumpe, decât cele bune care se ung mai subțire).

2. Să leagă și să lipească bine,

3. Să nu se uscă nici prea repede, dar nici prea incet.

Toate cerințele acestea le-a îndeplinit — cum e cunoscut — papul așa numit „din Budapesta“, produsul fabricii UNION din Budapesta, marca MOO. Papul acesta s-a fabricat dintrun grâu de o greutate specifică de 82—83 kg., care se cultivează la șesul de sus de lângă Tisa. În România se cultivează un grâu de o asemenea greutate specifică numai la unele teritorii ale Banatului, pe lângă frontiera sârbească, precum și la împrejurimea Orțișoara—Merțișoara. Unul dintre moșiile din Merțișoara fabrică acum, printr-un specialist escelent din Ungaria, un pap intradevăr de primă calitate. După experiențele făcute de colegii noștri de branșă deși papul acesta nu este tocmai identic cu acel din Budapesta, înlocuește totuși în gradul cel mai mare dintre toate produsele indigene. Papul din Merțișoara înglobează subțire, lipește bine și se uscă la timp corespunzător. Producătorii i-au dat numele IDEAL și este de fapt idea, papul acesta.

Specialistul veritabil preferă să facă singur încercările necesare și deaceia am rugat-o pe Societate Comercială INTERCOM, Cluj, care se ocupă cu introducerea și vânzarea acestui pap, să pună fiecărui cititor al revistei noastre gratis o pungă de mostră din aceasta calitate la dispoziție, pentru ca fiecare să se poată convinge, dacă acest pap este de fapt așa de bun.

Dacă cititorii noștri vor tăia cuponul de mai jos, prezentându-l unui comerciant de pielărie, care vinde deja papul acesta, vor primi imediat o pungă de papul extract IDEAL gratuit pentru probă.

Menționăm că pentru a se face papul IDEAL și mai popular, Societate INTERCOM distribue câteva mii de cadouri pe baza bonurilor de cadouri, care se află și la aceste pungi de probă gratuite.

Contra acestui cupon
primește fiecare cititor al revistei „G H E T E”

1 pungă de pap extract IDEAL gratuit

pentru probă la fiecare comerciant de pielărie, care
ține papul IDEAL, împreună cu cuponul de cadou.

Cu o muncă de rob nu se poate sprijini concurența.

Budapesta. Uniunea națională a comercanților de ghețe maghiari, au înaintat un memoriu ministrului de comerț, în care au arătat acea concurență unilaterală și nepermisă din punct de vedere economic, pe care a provocat-o fabrica de ghețe, adăpostită în închisoarea din Vác.

Ministerul de industrie a adresat Uniunii, sub No. 6230/935 următoarea scrisoare:

La memoriul Dv. înaintat D-lui ministru de comerț reg. ung., vă încunoștințez, că ministru de justiție, prin adresa trimisă mie, în urma cererii condamnaților aflători în închisoare, de a li se da o ocupațiune, îmi comunică, cum că a sistat cu ziua 1 Ianuarie a. c. exploatarea fabricii de ghețe mecanică (Asociația Industrială și Comercială Titan). Dl ministru al Justiției mi-a mai comunicat, că în interesul micilor industriași de ghețe, a îndrumat direcțiunea închisorilor din țară, ca pe viitor institutul să poată primi comenzi din branșa industriei de ghețe, în afară de comenzile instituțiilor și oficiilor de sub autoritatea superioară a portofoliului Justiției, numai pe seama funcționarilor Justiției și pe seama membrilor familiilor acestora.

Ar fi bine, ca și la noi să se execute această dispozițiune,

Informațiuni

Anchetă despre prăbușirea prețurilor. Budapesta. Reuniunea fabricanților de ghețe din Budapesta a făcut la 10 Noembrie în Camera de Comerț și Industrie, o anchetă despre prăbușirea prețurilor. Referantul anchetei, a fost Mor Eugen, secretarul secției meseriașilor a Camerei, care a arătat în cuvinte tari consecințele desnădăjduite ale vânzării fără folos și ale prăbușirii prețurilor. Această expunere reușită a fost urmată de o polemică la care au luat parte o sumedenă de producători-meseriași.

Mereriași pantofari la Ministru ungar pt. Industrie. O delegație mai mică a meseriașilor pantofari ai Uniunii Baros s'a prezentat la Ministerul de Industrie, unde a fost primită de către secretarul de Stat al acestui Minister. Delegația a cerut să fie împărțită de-o proporție mai mare la comenzile publice de încălțăminte. Ei au expus că de prezent fiscul face o comandă de 40.000 perechi bocanci, muncă de confecțiune. La aceasta lucrare li s'a oferit meseriașilor 4 Pengö și treizeci de fileri, pentru care sumă o mare parte a lucrătorilor nu poate prelua munca și au cerut ca pe viitor Ministerul însuși să predea munca direct fără mijlocitori.

Știri mărunte. În succesiunea „star“-ului de celebritate mondială Giora Matton, decedată de curând, s'au găsit 7200 perechi ciorapi de mătase complect noi. Afară de aceasta 213 haine, 180 pălării și 180 perechi de ghețe, precum și o enormă cantitate de lingerie de mătase. Succesiunea avea 1200 dolari numerar. Automobilul omului mic se numește „gheată rostogolitoare“, pe care a construit-o un inginer american. Este vorba anume de o gheată mare care se învârtește în roată, și pe care o mână un motor mic. Se poate obține o viteză de douăzeci de kilometri de oră. Inventatorii spun că aceasta gheată va înlocui bicicleta.

Am pus mâna deunăzi pe un prospect al proprietarului unui atelier englez de reparațiuni de ghețe. Conform prospectului, în cazul dacă îi sosește un cumpărător după închiderea prăvăliei, care vrea să-i transporte ghețele, el găsește la ușa prăvăliei un mic automat, în care, dacă aruncă 1 Penny, primește hârtie și creion. Apoi aruncă în prăvălie gheata ce trebuie reparată, scrie cari sunt dorințele sale, și astfel proprietarul găsește a doua zi aceste lucruri. Banul de 1 Penny aruncat în automat se socotește în cheltuielile de reparație.

Ordonanță Jugoslavă în contra lui Bata. Se anunță din Ujvidék, că Camera de Comerț și Industrie de acolo a interzis, până la alte dispozițiuni, succursalei de acolo a fabricii Bata, vânzarea articolelor de încălțăminte.

FABRICA DE PIELĂRIE FINĂ A FIRMEI

FRĂȚII

SCHLOSSER

S. A. P. COMERȚUL CU PRODUSE BRUTE

TIMIȘOARA II, St. VLAD. DELAMARINA 18

Adresa Telegrafică: SAGAL. — Telef.: 20-19

SPECIALITĂȚI:

- SAGAL-BOXURI negru și colorat
- SAGAL-NUBUC alb
- SAGAL-NACO în orice culoare
- SAGAL-CHEVREAUX DE CAL
- SAGAL-CHEVRETTE în orice culoare
- SAGAL-NAIPA pentru haine de piele
- SAGAL-CROCO
- MESINI, ANTILOPE

Această interdicție a provocat-o intervenția autorității industriale, care a ridicat protest în contra concurenței nelegale a firmei Bata. Această firmă a vândut anume o mare cantitate de încălțăminte pe un preț redus cu 50%, ceea-ce a cauzat o mare pagubă meseriașilor de încălțăminte.

Polonia nu poate livra ghete Italiei. Conform unei știri din Varșovia, Italia a adresat o întrebare, în jumătatea a doua a lunii Septembrie, Poloniei, dacă poate să-i livreze 300.000 perechi de ghete comandamentului de armată Italian. Camera de Comerț din Varșovia a stabilit că din cauza lipsei de piele crudă, comanda italiană nu s'ar putea îndeplini, chiar și din motivul că fabricanții de piele polonezi au livrat încă de mai înainte toate tocurile lor confecționate.

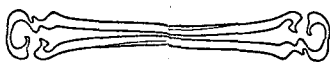
Literatura de specialitate. Sub titlul R Albrecht și H. Neger Lederkunde. a apărut la editura din Lipsca B. G. Teutner o lucrare foarte interesantă. Ea expune descrierea exactă a producției pielei crude, precum și procedura tăbăcitului și a modurilor de preparare a pielei, și materialele de argăsire. Comerșanții de ghete și pantofarii pot studia această carte cu mare folos, deoarece ea descrie exact pieile superioare, precum și prepararea lor.

Mare avânt în Statele Unite. Guvernul american a anunțat acum raportul său pe Septembrie, despre activitatea industriei, care este cea mai vie de 5 ani. În Septembrie întreprinderile industriale au pus la muncă 350.000 lucrători, față de 155.000 lucrători din August. Suma întrebuințată pentru plățile muncitorilor este cu 12.000.000 de dolari mai mare decât cea din luna August. Avântul se arată mai ales în industria de confecționare și în micul comerț.

VARA!

*Ori cât de umed e pe stradă,
Pe ploaie sau chiar pe zăpadă,
Cu tălpi și tocuri PALMA frate,
Îți aperi scumpa sănătate.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A munkások bérmozgalma

mindannyiunkat mélyen érint. Egymásután több városban kezdtek bérharcot a bőripar munkásai s ezek a mozgalmak élénken rávilágítanak, a helyzet kétségbeesett voltára. Ugy a kisüzemekben és műhelyekben dolgozó emberek, mint a nagy gyárak munkástömegei elégedetlenkednek. Ha alaposabban megvizsgáljuk a helyzetet: van is okuk az elégedetlenségre. Ezen cikkünkben nem akarjuk érinteni a nagy gyárak munkásságának követelését, csupán a mi munkásaink viszonyaival kívánunk foglalkozni. Mit keres meg egy munkás? A legjobb és leggyorsabb szakember heti 6—700 lejt, a közepes 4—500 lejt, míg a gyengék 250—300 lejre is alig tudják felverni fizetéseiket. Panaszkodnak, hogy nem tudnak megélni. Igazuk van. Panaszkodnak, hogy kevés az akkord munkák bére. Igazuk van. De kérdezzük: vajjon mi kismesterek vagyunk-e a hibásak abban, hogy a lábbeli ipar készítményeinek árát annyira leszorították? Vajjon mi vagyunk-e a hibásak, hogy nem tudunk többet fizetni? Vajjon bennünket lehet okolni az általános gazdasági romlás miatt? A munkások több fizetést kérnek, az anyag ára megy fölfelé; napról-napra új adónemeket találnak ki, a készáru értéke pedig vagy egy helyben áll, vagy csak alig emelkedik. Kérdezzük: miből fizessen többet a kismester? Itt megint és ismételten rá kell mutatnunk arra, hogy a bőripar összes ágainak egységes kalkuláció-hiánya a bajok okozója. Ha árat tudnánk tartani, munkabért is tudnánk fizetni. De akkor, amikor a mesterek egymást, a gyárak a mestereket, a külföld a belföldet konkurrálja agyon, akkor, amikor sehol egyetlen lépést sem tesznek eme egészségtelen állapotok megváltoztatására, akkor nem lehet bérkövetelési igényekkel előállani. A munkásság panaszát megértjük, de elsősorban ők az okaik nyomoruságuknak. Szervezkedjenek meg jobban, vegyék föl velünk közösen a kontárok elleni harcot, ellenőrizzék ők is a piaci árak megtartását, bojkottálják azon mestereket, akik árrombolást követnek el piacon, üzletben, vagy műhelyben s akkor majd lehet beszélni munkabéremelésről. Addig azonban, sajnos együtt kell viselnünk a közös nyomoruságot s egymás támogatásával s kölcsönös megértő munkával arra kell törekednünk, hogy haldokló kisiparunknak legalább a roncsait megmentjük. Ma merő képtelenség minden bérmozgalom. Ezt legvilágosabban a brassói cipész-munkások sztrájkja mutatta meg, mely alig néhány napos harc után megtörtött. Egészséges viszonyok között nem bukkat meg ilyen hamar egy bérmozgalom. De az általános nyomoruság, a kitartás hiánya, mindkét részről való bizonytalanság egy-kettőre elvégezte a maga munkáját. Eme kudarc után lássák be a munkások is azt, hogy milyen nehéz helyzetben vagyunk s ahelyett hogy ellenünk acsarkodjanak, támogassák ők is azt a harcot, mely iparunk meggyógyítását irányozza.

H. G.

Melyik az igazán jó csiriz ?

Minden szakképzett mester tudja, hogy a valóban jó csiriz legfontosabb kelleke: először is, hogy könnyen, vékonyan, nagy felületen legyen kenhető. (Épen mivel az olcsó csirizek vastagon, tehát kis felületen kenődnek, épen ezért viszonylag drágább, mint a jó, vékonyan kenődő csiriz).

Másodszor, hogy jól kössön jól ragadjon.

Harmadszor; hogy ne túlhamar és ne túlkésőn száradjon. Mindezeknek a követelményeknek — mint tudjuk —legjobban az ugynevezett „Pesti“ csiriz, a Budapesti Union gyár MOO készítménye elelt meg. Ez a csiriz felsőtiszavidéki 82—83 kg. nehéz búzából készült. Romániában ilyen fajsúlyu buza csak a Bánát egy-egy vidékén, a szerbhatár mentén és Orjişoara—Mertişoara vidéken terem. Az egyik Mertişoarai uradalom egy magyarországi régi csirizgyártó szakemberrel most egy valóban elsőrangú aranycsirizet hozott ki. A szakértársaink által megejtett próbák szerint ez a csiriz ha nem is tökéletesen ugyanaz a minőségű, mint a pesti, de az összes romániai gyártmányok közül mégis a legjobban megközelíti és a legjobban pótolja azt. Magába foglalja a jó aranycsiriz mindhárom tulajdonságát: könnyen, vékonyan kenődik, nagyon jól ragaszt és megfelelő időre szárad. A gyártói IDEAL nevet adták neki és valóban ideális is ez a csiriz.

Jó szakember maga akar szakpróbákat csinálni és ezért felkértük az INTERCOM Cluj-i Kereskedelmi Társaságot, ki ezt a csirizet forgalomba hozza, hogy lapunk mindenegyes olvasójának 1—1 zacskót ingyen adjon, hogy minden olvasónk maga győződhessék meg, tényleg olyan jó-e ez a csiriz. Ha olvasóink alanti szelvényt kivágják és egy olyan bőrkereskedőcégnek mutatják be, aki már vezeti ezt a csirizet, ugy azonnal kiszolgáltat egy grátiszzacskót. Mellesleg jegyezzük, hogy még népszerűbbé tegyék e csirizet, néhányezer értékes ajándékot oszt ki az INTERCOM cég és már ezeken az ingyenes csomagokon is van ilyen ajándékszelvény.

E szelvény ellenében a „CIPŐ“ című lap olvasója

1 mintacsomag IDEAL aranycsirizet

kap teljesen ingyen az IDEAL-t vezető bármelyik
bőrkereskedőtől, a prémiumszelvénnel együtt.

Megnyilt az aradi bőriparosok szövetkezetének árucarnoka

Lelkes hangulatban tartott rendkívüli közgyűléssel ünnepelték meg a szövetkezeti bőrös bolt megnyitását.

Arad követi Marosvásárhely és Brassó példáját

Októberben nyílt meg az aradi bőriparosok szövetkezetének üzlete. Ebből az alkalomból a szövetkezet tagjai rendkívüli közgyűlést tartottak az aradi ipartestület helyiségében.

Az ülést Adoc Axentie elnök nyitotta meg. Kifejtette, hogy a szövetkezet az árubeszerzés olcsóbbá tételére alakult. Vázolta azokat a nehézségeket amelyek létesítését gátolták, majd elmondotta, hogy végre sikerült az anyag szállítására egy nagyobb gyárral megállapodást kötni, úgy, hogy a szövetkezet működését most már semmi sem akadályozza. Végül rámutatott arra, hogy az állam minden szövetkezetet pártfogol, a szállításokra 50 százalékos kedvezményt nyújt és árlejtéseknél előírja, hogy a szövetkezetet két előnyben részesítsék még abban az esetben is, ha 5 százalékkal magasabb árértékelőnek valamely cikk szállítására, mint a magáncégek.

Hammermann Ignác, a szövetkezet üzletvezetője szólalt fel ezután. Vázolta a brassói és marosvásárhelyi szövetkezetek működését,

amelyet hosszabb ideig vezetett és beszéde végén levonta azt a következtetést, hogy az aradi szövetkezet megélhetése, — amennyiben a tagok pártfogolják — biztosítva van.

Ortner Béla szövetkezeti tag felszólította a tagokat, hogy áldozatot nem kímélve, támogassák az új üzletet.

Rada Ioan indítványozta, hogy bojkottálják azokat a gyárakat, amelyek nem akartak a szövetkezetnek árut szállítani, a bojkottot azonban a gyűlés elnöke — egyelőre — nem mondotta ki.

Boer Alexiu, Válóczy Ferenc, Ilica Gheorghé és Mészáros Sándor szólaltak még fel, valamennyien a szövetkezet pártolására buzdítva a tagokat.

A gyűlést Adoc Axentie elnök zárta be. Összegezte az elhangzottakat és azon reményét fejezte ki, hogy a szövetkezet minden bizonnyal megtelem majd azoknak a reményeknek, amelyeket iránta táplálnak és a jövőben Arad bőriparosságának olyan előnyöket biztosít, amelyek az iparosság anyagi helyzetét jelei tékenyen megkönnyítik.

Modern

cipőfelsőrész-gyártást vezettem be,
úgy páros, mint tucat-munkában.
megrendelések legpontosabban teljesítve!

DÁNÉR

BRAȘOV, ȘIRUL INULUI 30 szám.

Modellopás miatt eljárás indult egy budapesti cipőkereskedő és egy cipőgyár ellen.

Budapest. Cipőkereskedők igen régóta küzdenek a modellkopirozásból származó rendkívül sok hátránnyal. Kísérleteznek minta védelemmel is, azonban érdemleges eredményt nem értek el. Néhány hónapja kezdődött Kulpin Artur vezetésével a világhírű Bally gyártmányok árusítása. A belvárosi közönség nagyon elkényeztetett ízlése is igen élénk figyelemre méltatta a budapesti piacon már régóta nélkülözött igen választékosan összeállított modelleket.

Sokan érdeklődtek a külföldi cipők iránt és nagyon szívesen vásárolták, mert a múltban a Bally-cipőknek állandó vevőköre volt.

Feltűnt, hogy mihelyt egy újabb modell jelent meg a kirakatban, néhány nap múlva már ugyanazt, legalább látszólag ugyanazt a cipőt lehetett másutt is látni. Természetes, hogy a silányabb kivitel folytán az eredeti cipőknél lényegesen olcsóbban.

A Bally-cég tudomást szerzett ezekről az utánzásokról és mintán az összes minták a berni nemzetközi hivatalnál védve vannak, a svájci prioritással bejegyezték a budapesti kereskedelmi és iparkamránál az egyes mintákat.

Az utánzásban részt vevő Kossuth Lajos-utcai cipőkereskedő és Király u. cipőgyár ellen megindult a büntető eljárás, amit tisztességtelen verseny per és kártérítési per is követni fog.

A modellek igen költséges és nagy áldozattal járó szellemi értékek, melyek jogtalan eltulajdonítása a lopással egyenértékű.

A cipőkereskedelem közönségének jól felfogott saját érdeke, hogy rendet teremtsenek a modelltulajdon terén.

Rabmunkával

nem lehet konkurrenciát támasztani

Budapest. A Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesülete felterjesztést intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz, amelyben rámutattak arra az egyoldalú és gazdasági szempontból megengedhetetlen versenyre, amelyet a váci fegyintézetben elhelyezett cipőgyár támasztott.

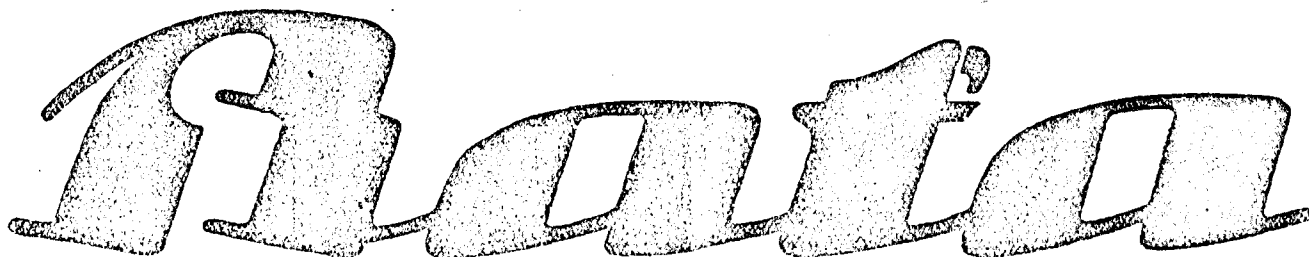
Az iparügyi minisztérium az Egyesülethez 6230/1935. sz. alatt a következő levelet intézte:

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett folyamodványára értesitem, hogy a letartóztatási intézetekben levő elítéltek foglalkoztatására vonatkozó beadványára a m. kir. igazságügyminiszter ur hozzám intézett átiratában közölte velem, hogy a váci mechanikai cipőgyár (Titán Ipari és Kereskedelmi Szövetkezet) üzemét folyó évi január 1-ével beszüntette.

Közölte továbbá az igazságügyminiszter hogy a cipészkiparosok védelme érdekében, az országos letartóztatási intézetek igazgatóságát arra utasította, hogy az intézet az igazságügyi tárca főhatósága alá tartozó intézmények és hivatalok megrendelésein kívül, jövőben csak az igazságügyi alkalmazottak, valamint ezek családtagjai részére fogadhatnak el a cipészipari munkakörbe tartozó megrendeléseket.

Jó lenne ezt az intézkedést nálunk is végrehajtani.

COLECTIV S. A. COMERCIALA
Cluj, Calea Regele Ferdinand 7.
Telefon 5—35.

hócipők egyedárusítója
Erdély és Bánát területén.

HIREK

Szakirodalom. R. Albrecht és H. Neger: *Lederkunde* címen a leipzig-i B. G. Teutner könyvkiadóvállalatnál igen érdekes mű jelent meg. A nyersbőrök termelésének pontos leírása, a cserzőanyagok, a cserzés és minden fajta bőrkikészítési eljárását ismertetik. Cipőkereskedők nagy haszonnal tanulmányozhatják ezt a könyvet, mert a felső és alsó bőrök leírását, kikészítését pontosan írja körül.

Nagy fellendülés az Egyesült-Államokban. Az amerikai kormány most tette közzé szeptemberi jelentését az ipar foglalkoztatásáról, amely a legélénkebb 5 esztendő óta. Szeptemberben az ipari vállalatok 350.000 munkást állítottak be, az augusztusi 155 ezer munkással szemben. A munkabérekre fordított összeg az augusztusnál 12 millió dollárral több. A fellendülés főként a feldolgozóiparban és a kiskereskedelemben mutatkozik.

Ankét az árrombolásról. A Budapesti Cipőgyártók Egyesülete október hó 27-én a kereskedelmi és iparkamarában ankétot rendezett „Az árrombolás”-ról. Az ankét előadója Moór Jenő a kamara kisipari osztályának titkára volt, aki éles szavakkal mutatott rá a haszonnélküli eladások és árrombolások kétségbeejtő konzekvenciáira. A nagyszerű előadást vita követte, melyben számos termelő és iparos vett részt.

Jugoszláv rendszabály Bata ellen. Ujvidékről jelentik, hogy az ottani fiókjának további intézkedésig eltiltotta a cipőárak eladását. A tilalmat az iparügyi hatóság közbelépése idézte elő, amely óvást emelt a Bata-cég illegális konkurenciája ellen. Batáék ugyanis nagy tétel cipőárut adtak el 50 százalékkal lemezsékelt árakon, ami a cipőiparosoknak nagy kárt jelentett.

Lengyelország nem szállíthat cipőt Olaszországnak. Varsói jelentés szerint szeptember második felében olasz részről kérdést intéztek Lengyelországhoz, hogy szállíthat-e 300.000 pár cipőt az olasz hadvezetőségnek. A varsói kereskedelmi kamara megállapította, hogy nyersbőr híján az olasz megbízás nem volna teljesíthető, már csak azért sem, mert a lengyel bőrgyárosok már előzőleg minden kikészített bőrkészletüket Olaszországba szállították.

A legutóbb elhunyt Głowa Maton világhírű star hagyatékában 7200 pár egészen új selyemharisnya volt. Ezen kívül 213 ruha, 180 kalap és 180 pár cipő és óriási mennyiségű selyem fehérnemű. A készpénz hagyaték 1200 dollár volt.

A „kisember autóját”-t gördülő cipőnek nevezik, amelyet egy philadelphiai mérnök konstruált meg. Tulajdonképpen egy kereken forgó nagy cipőről volt szó, amelyet egy kis motor hajt. 20 km-es óránkénti sebességet lehet elérni. A feltaláló szerint ez a cipő a kerékpárt fogja feleslegessé tenni.

Egy angol cipőjavító üzem tulajdonosának prospektusa került a kezünkbe. A prospektus szerint abban az esetben, hogyha üzletzárás után jön vagy érkezik egy vevője, aki a cipőjét el akarja szállítani, az üzlet ajtaján talál egy kis automatát, amelybe 1 penny bedobásáért papírt és ceruzát kap. Az üzletbe bedobja a kijavítandó cipőt, ráírja, hogy mik a kívánásai, amelyet másnap reggel a tulajdonos megtalál. Az automatában bedobott egy pennyt a javítási költségben elszámolják.

„FURNITURA” S. A.

CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 6, — Telefon: 1 15.

CSAK NAGYBANI ELADÁS!

MUR ENGROS!

Bőr- és cipőkellékek nagyban

Leder- u. Schuhzugehöre in Engros

Egyedárusítás és lerakat: — Alleinverkäufe und Niederlage:

Tanneries Lyonnaises: CHEWREAUX

HEINRICH KLINGER: Cipőbélések — Schuhfutter, UNION: Pesti aranyesiriz — Budapester Goldkleber, LEDOGA S. A., MILANO: Cserző anyagok — Gerbextrakte.

Standard Gummisarok és Gummicoupon.
Gummiabsätze u. Gummicroupone.

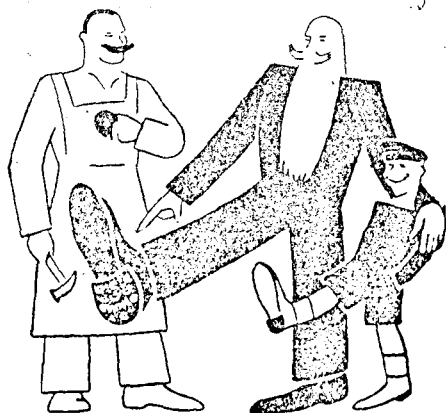
WOLF & SOHN, Wien: Peerless Gloss. — REITTER, Cluj: Holznägel — Faszcsg.

E cikkek minden jobb bőrkereskedésben kaphatók! = Diese Artikel sind in jeder besseren Lederhandlung zu haben!

Cipésziparosok a magyar iparügyi miniszternél. A Baross Szövetség cipésziparosainak kisebb küldöttsége jelent meg az iparügyi minisztériumban, ahol báró Kruchina államtitkár fogadta őket. A küldöttség azt kérte, hogy a kézműves-cipészeket a közüféi lábbeli rendeléseknél nagyobb arányban részesítsék. Előadták, hogy jelenleg a kincstár 40.000 pár bakancs konfekcionálási munkáját adta ki a IOKSz-on keresztül, amely az iparosnak aljamunkáért páronként 4 pengő 30 fillért ajánl, amely összegért a munkások nagyrésze a munkát nem vállalhatja és azt kérték, hogy a munkát ezentul ne az IOKSz-on keresztül, hanem közvetlenül kapják. Az államtitkár megígérte, hogy igyekezni fog a kisiparosok sérelmét orvosolni.

Erősen csökkent a német cipőkivitel. Berlini jelentés szerint szeptemberben 20.029 pár bőrcipőt hoztak be Németországba az 1934 szeptember havi 18.258 párral szemben, ami a behozatal 9.5 százalékos emelkedését jelenti. A bőrcipők kivitele a jelzett idő alatt 43.202 párt tett a tavalyi 56.838 párral szemben, tehát 24 százalékkal kevesebbet, mint a múlt évben. A cipőárak külkereskedelmi forgalma ez év első 9 hónapjában a következő volt: Páronként a behozatal 115.062-ről 109.757-re hanyatlott, ami 4.5 százalékos esést mutat; érték szerint 1.27 millió márkáról 1.17 millióra (-8%). A kivitel 516.634 párról 378.958 párra (27.5%) csökkent, értékben pedig 3.79 millióról 2.57 millióra (32%).

MIUTÁN OLY SOKÁ TARTOTT

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

Pista: Hová, hová Jancsi?

Jancsi: Különféléket bevásárolni.

Pista: És hol vásárolsz mindig?

Jancsi: Csakis a brassói Bőriparos Mesterek Áruzsarnokában.

Pista: Miért éppen ott?

Jancsi: Mert ott kapom a legjobb árut, a legolcsóbban és a brassói **Prima cipész-szurok** is ott szerezhető be.

Pista: Gyerünk! akkor én is ott vásárolok.

Akkor van, mikor nincs.

A.: Tudja-e mikor van a suszternek legnagyobb pechje?

B.: ???

A.: Mikor postamunkája van, s nincs brassói **Prima suszterpechje.**

Prima Schusterpech

Braşov Kronstadt Brassó

Legkitünőbb fekete és sárga **cipész-szurok.** Tiszta anyag. Nem ragad a kézhez, nem gyengíti a fonalat, erősen köt. Pártolásra érdemes háziipar. Kérjen minta dobozt.

Megrendelhető a Brassói Bőriparos Mesterek Áruzsarnokában Braşov, Pr. Rozelor 2.

Wagner Károly Th.

timárgyára

Hălchiu - Hóltövény - Helsdorf

(jud. Braşov)

szállit:

talpat, sport és bélésbőröket

A szövetkezeti mozgalom története.

Irta: Dr. OBERDING JÓZSEF GYÖRGY.

II.

A modern szövetkezet.

Amilyen hosszú idő telt el, amíg a szövetkezeti gondolat a modern gazdasági rendszerben, a kapitalizmusban való érvényesülési módját és formáját megtalálta, olyan rövid idő alatt alakult ki maga a modern szövetkezet. Ahogy a rochdalei takácsok a szövetkezeti gondolatot a vállalaton keresztül érvényesítették, a szövetkezeti eszme egyszer s mindenkorra megtalálta a modern viszonyok közt való érvényesülési módját s a szövetkezeti vállalat szervezete most már szinte önmagától alakult ki. A rochdalei takácsok szövetkezeti vállalatának a szervezetét csak Schultze és Raiffeisen tökéletesítették s a modern törvényhozás abban a formában vette át és kodifikálta azt, ahogy Schultze és Raiffeisen megalkották.

A modern szövetkezeti vállalatnak három főjellegzetessége van, mely minden más vállalati típustól megkülönbözteti: a jogi, gazdasági és etikai karakterisztikum.

A modern szövetkezet jogi jellegzetességét a tagok váltakozó száma, az alaptőke változó nagysága, a tagok felelősségének a mértéke és a szavazati jog korlátozottsága alkotják.

Formailag a szövetkezet a részvénytársasági szervezethez áll a legközelebb. A szövetkezet szerveit épp úgy, mint a részvénytársaságnál, a közgyűlés, az igazgatóság és a felügyelőbizottság képezi. A szövetkezet legfőbb szerve a közgyűlés, ahol minden tag szavazati joggal bír. Amíg azonban a részvénytársaság közgyűlésein a részvényesek rendszerint annyi szavazattal bírnak, ahány részvényük van, a szövetkezetnél tekintet nélkül a tag üzletrészeinek a számára, egy szavazatnál többet egy tag sem gyakorolhat. A szavazati jog korlátozottsága domborítja ki a szövetkezet demokratikus mivoltát. Míg a részvénytársaság tőkeegyesülés, a szövetkezet személyegyesülés. A szövetkezet a tagok személyes érdekét szolgálja és így tekintet nélkül a tagoknak a vállalatban való anyagi érdekelttségére, minden tagnak egyforma beleszólási jogot biztosít a társaság üzletvezetésébe.

A szövetkezeti demokráciából folyik az a jogelv is, hogy a szövetkezetbe, annak fennállása alatt bárki szabadon beléphet, ugyszintén jogában áll onnan bármikor ki is lépni. Minthogy a tagok száma eszerint állandóan változik, változik evvel a szövetkezet alaptőkéjének, az üzletrésztőkének a nagysága is.

A szövetkezet személytársulati jellegéből folyik viszont, hogy míg a részvénytársaságnál a részvényes

csak részvénye névértékének erejéig felel a társaság adósságaiért, addig a szövetkezeti tag a szövetkezet tartozásaiért üzletrésze névértékének a törvényben, illetve az alapszabályokban meghatározott többszöröségéig felel, felelősségének mértéke azonban sokszor kiterjedhet egész vagyonára is.

A szövetkezet jogi szervezete különben eme jellegzetes és minden más vállalati szervezettel szemben karakterizáló jogi principiumok mellett igyekezett a kapitalisztikus vállalatok szervezetéhez hasonlítani, mert hiszen egyébként nem tudta volna velük szemben a versenyt felvenni. A szövetkezetek gazdasági feladata pedig éppen az, hogy tagjait a gazdasági harcban megerősítse, támogassa a nagy kapitalisztikus szervezetekkel szemben.

Ha a szövetkezet gazdasági tevékenységét vizsgáljuk, úgy látjuk, hogy az kívülről nézve semmiben sem különbözik a többi vállalatok tevékenységétől. Ugyanolyan eszközökkel vesz részt a termelésben, az értékesítésben, általában a gazdasági forgalomban, mint bármely más vállalat, de belső, gazdasági célkitűzése merőben ellentétes amazokéval. Mag a kapitalisztikus vállalatot mindenkor a nyereszkesedés, az üzleti nyereségre irányuló törekvés jellemzi, a szövetkezeti vállalat soha sem nyereszkesedik. A szövetkezetnél nem az üzleti nyereség a cél, hanem a tagjai érdekében való valamely gazdasági előny elérése. A szövetkezet feladata az, hogy mindazon gazdasági célokat, melyeket a kistőkésék, a kisemberek anyagi erejük gyengesége, vagy a gazdasági életben való járatlanságuk folytán egymaguk nem tudnának megvalósítani, az önségtség és a kölcsönös támogatás elvének a gyakorlati alkalmazása útján oldja meg. Így a szövetkezet, bár önmagában üzleti vállalkozás, a tagra nézve csupán segítő eszköz. A szövetkezeti magángazdasági tevékenységének csak egy részét végzi a szövetkezetben, (pl. egy műhely-szövetkezetben) vagy végezletti a szövetkezet által, (pl. az értékesítő szövetkezet útján) de egyébként teljesen megtartja magángazdasága független különállását. A szövetkezet gazdasági karakterisztikumát tehát tagjai gazdasági helyzetének az előmozdítása képezi, amit a szövetkezet az önségtség és kölcsönös támogatás elvének az alkalmazása útján valósít meg. Míg a kapitalisztikus vállalatoknál a tőkés személye teljesen háttérbe szorul, a szövetkezetnél, mint személyegyesülésnél egyedül és kizárólag a tagok személyes érdekei állnak az előtérben. A szövetkezet a tagokért dolgozik, a kapitalisztikus vállalat meg a személytől elkülönült tőkéért, melynek külön élete és külön erkölcse van.

A szövetkezet etikai alapját az önzetlenség, az altruizmus képezi, a kapitalista vállalatét az önzés, a tőke egoizmusa. A szövetkezet a kapitalista vállalatok materialista felfogásával szemben az erkölcsi élet parancsainak hódolnak, az egyéni önérdeket nem ismerik el feltétlen érvényű szempontnak, hanem azt mindenkor a közérdeknek rendelik alá. A szövetkezetek altruisztikus jellegének a megóvását avval biztosítja a törvény, hogy meghatározza azt a legmagasabb osztalékot, melyet az évvégi nyereségből a tagok közt ki lehet fizetni, ezenfelül intézkedik, hogy az évvégi nyereségből kulturális célokra is juttasson a szövetkezet.

A szövetkezeteket gazdasági céljaik szerint különbözőképpen szokták osztályozni. A legismertebb szövetkezeti fajtákat a hitel-, termelő-, fogyasztási- és értékesítő szövetkezetek képezik. Tekintve, hogy a szövetkezetek osztályozása tekintetében egy általánosan elfogadott osztályozási elv még nem alakult ki mi ezen négy főcsoporton belül ismertetjük az egyes szövetkezeti fajtákat.

Az erdélyi ipari céhek élete.

Írta: Dr. VERESS ENDRE.

(Folytatás.)

A céhek lakomái. (Collatiók.)

A céhek szigorú rendszabályai, amelyekkel a szakmai dolgokat irányították — a vigább életről sem feledkeztek meg. Céh uramék gondoskodtak arról, hogy minden alkalmat megragadjanak, hogy egy-egy kellemes, vidám délutánt vagy estét eltölthessenek.

A lakomák, vagy collatiók közül a „mesterasztali collatio” volt a legfontosabb. Ezt a lakomát azok a mesterek tartoztak rendezni „akik a betsületes céhbe beállottak”, vagyis ha az ifju mesterek végleg bekerültek a céh tagjainak a sorába. Megjegyzendő, hogyha a legények remeke sikerült is, akkor még nem lett a céhnek rendes tagja, hanem

egy bizonyos ideig, mint ifju mester teljesített szolgálatot a céhben.

A mesterasztali lakoma különböző hejyeken, különböző céheknél más és más szokások szerint volt összeállítva, de azért a céhek rendszeren előírták, hogy mit keljen felszolgálni. Az ebéd négy, hét, nyolc tisztességes tálételből volt összeállítva, ezenkívül borból annyi, amennyit céh uramék megtudtak inni.

Sokszor négy tál étel volt előírva, de hogy az a négy tál étel tizennégyet is kitett, álljon itt példaképpen az egyik céhlevélben előírt négy tál „betsületes étel.”

„Annak utána tartozik esztendő mulva a több mestereknek egy mesterasztallal, amelyben négy tál étel legyen ez szerint, amint következik”:

„Első tál éték: tészta borssal, két kappan rizskásával.

Második tál éték: sült legyen, ugymint: egy töltött malac, egy lud, egy kappan, négy töltött tyuk, nyolc font disznóhus pecsenye, nyolc font téhén hus pecsenye és egy nyulnak az utolsó része.

Harmadik tál éték: káposztás hus.

Negyedik tál éték: rizskása tejjel, trágyával (t. i. tepertővel) ezek után gyümölcsöt adjon a miszerint talál, és ezek csak egy asztalra való készülettel legyenek. A négy tál éték mellé adjon két forint ára bort.

Hogyha pedig ezeket mind nem akarná megadni, tehát adjon 12 forintot s a mesterek készítsenek egy mesterasztalt vele.”

De nem minden céhnél volt így körülírva a felszolgálendő ebéd. Sok céhnél csak általánosságban jelezték, hogy mit adjanak az asztalra. Például: „Az ebéd pedig legyen jól elkészítve tehénhusból, őzhusból, borju és bárányhusból, nyulhusból és sült malachusból, ludakból, kappanokból és mentől jobb bort talál a városon, olyat vigyen eleget azon mesterebédre.”

(Folyt. köv.)

Die Lohnbewegung der Arbeiter

triff uns alle tief. In mehreren Städten nacheinander haben die Arbeiter Gehaltsbewegungen begonnen und diese Bewegungen beleuchten lebhaft die verzweifelte Tatsache. So in den kleinen Betrieben und Werkstätten arbeitende Menschen, wie auch die Arbeitermenge der Fabriken sind unzufrieden. Wenn wir die Sachlage gründlicher untersuchen, haben sie auch Grund zur Unzufriedenheit. In diesem Artikel wollen wir die Forderungen der Grossfabriksarbeiter nicht berühren, nur mit dem Verhältnisse unserer Arbeiter wollen wir uns befassen. Was verdient ein Arbeiter? Der beste und flinkste Fachmann wöchentlich 6—700 Lei, die Mittelmässigen 4—500 Lei, bis die Schwächeren ihren Gehalt kaum auf 250—300 Lei Aufschlagen können. Sie klagen dass sie nicht leben können. Sie haben recht. Sie klagen das der Lohn der Akordarbeiten zu wenig ist. Sie haben recht. Aber fragen wir: Sind wohl wir Kleinmeister an dem Schuld, dass man den Preis der Fussbekleidung derart herungesetzt hat? Sind wohl wir die Schuld, wenn wir nicht mehr zahlen können? Kann man uns wohl mit dem allgemeinen wirtschaftlichen Zugrundegehen belästigen? Die Arbeiter verlangen mehr Gehalt, der Preis des Materiales steigt aufwärts, von Tag zu Tag erratet man neue Besteuerungen, der Wert der fertigen Waren aber steht entweder an einem Platz, oder steigt er nur kaum. Wir sollen fragen: Aus was soll der Kleinmeister mehr zahlen? Hier müssen wir wieder und wiederholt draufdeuten, dass bei allen Zweigen des Ledergewerbes die fehlende Kalkulation der Bereiter der Schwierigkeiten ist. Wenn wir Preis halten könnten, könnten wir auch Lohn zahlen. Aber wenn die Meister sich gegenseitig, die Fabriken den Meistern, das Ausland mit dem Innlande konkurrieren, dann wenn man nirgend einen Schritt zur Änderung dieser ungesunden Lage tut, dann kann man nicht mit Gehaltsforderungen hervortreten. Die Klage der Arbeiter verstehen wir, aber in erster Linie sind sie die Schuld an ihrem Elend. Sie sollen sich besser vereinigen, sie sollen mit uns gemeinsam den Kampf gegen die Konzessionslosen aufnehmen, sie sollen auch das Aufrechterhalten der Marktpreise kontrollieren, sie sollen die Meister belästigen, welche Preiserstörung begehen am Markte, im Geschäft, oder in der Werkstatt, und dann kann man von Gehaltserhöhung sprechen. Bis dahin aber, müssen wir leider das gemeinsame Elend zusammen tragen und mit gegenseitiger Unterstützung und mit gegenseitig verstehender Arbeit müssen wir darnach trachten, dass wir wenigstens die Reste des im Sterben sich befindenden Kleingewerbes erretten. Heute ist jede Lohnbewegung eine mutige Unmöglichkeit. Dieses hat am klarsten der Streik der Kronstädter Schuhmacherarbeiter bewiesen, welcher nach kaum Paar tägigem Kampfe gebrochen ist. Nach gesunden Verhältnissen kann eine Lohnbewegung nicht so schnell aufhören. Aber das allgemeine Elend, das Fehlen der Andauer, die Ungewissheit beider Parteien hat auf eins-zwei seine Arbeit verrichtet. Nach diesem ergebnislosen Kampfe sollen auch die Arbeiter das einsehen, in was für einer schweren Lage wir sind und statt dem dass sie gegen uns sich aufbäumen, sollen auch sie den Kampf unterstützen, welcher die Heilung unseres Faches richtet.

H. G.

Welcher ist der wirklich gute Kleber?

Jeder Meister von Fachbildung weis es, dass die wichtigsten Erfordernisse eines tatsächlich guten Klebers sind:

1. Leichte, dünne Schmierbarkeit, damit der Kleber auf eine je grössere Fläche gleichmässig aufgetragen werden kann. (Nachdem die billigen Kleber zu dick schmierbar sind und somit nur auf kleine Fläche auf einmal aufgetragen werden können, sind dieselben verhältnissmässig teurer, als der gute, dünnschmierbare Kleber.)

2. Der Kleber soll gut binden, gut kleben.

3. Der Kleber soll nicht zu früh und nicht zu spät trocknen.

Wie wir wissen, hat diesen Anforderungen am besten der sogenannte „Pester“ Kleber Erzeugnis der Budapester UNION Kleberfabrik, Marke MOO entsprochen. Dieser Kleber wurde von dem 82—83 kg schweren Weizen der oberen Theisgebieten hergestellt. In Rumänien gedeiht der Weizen von einem solchen spezifischen Gewicht nur an einzelnen Gebieten des Banats, der serbischen Grenze und um Orțișoara—Merțișoara. Auf einem Gut von Merțișoara wird nun durch einem vorzüglichen Kleberfachmann aus Ungarn ein tatsächlich erstklassiger Kleber herausgebracht. Nach den Versuchen, welche unsere Fachgenossen angestellt haben, wenn dieser Kleber auch nicht vollkommen der Qualität des „Pester“ Klebers gleichkommt, so denselben doch von sämtlichen in Rumänien erzeugten Qualitäten am besten ersetzt. Dieses Erzeugnis vereinigt alle drei Eigenschaften des guten Klebers: ist leicht und dünn schmierbar, klebt sehr gut und trocknet zur richtigen Zeit. Seine Erzeuger haben ihm den Namen IDEAL gegeben und tatsächlich ist dies auch ein idealer Kleber.

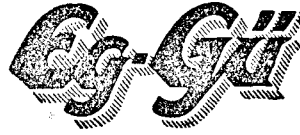
Der richtige Fachmann will allein seine Versuche machen und aus diesem Grunde haben wir die INTERCOM Handelsgesellschaft, Cluj, welche diesen Kleber in den Verkehr bringt, ersucht, einem jeden Leser unseres Blattes je 1 Probetüte gratis zu geben, damit er sich selbst überzeugen kann, ob diese Klebersorte wirklich so gut wäre. Wenn unsere Leser das untenstehende Coupon ausschneiden und einem Lederhändler vorweisen, welche diese Klebermarke führt, so erhalten sie sofort eine Gratis-tüte hiervon. Nebenbei sei es bemerkt, dass die INTERCOM Handelsgesellschaft — um diesen Kleber noch populärer zu machen — werden einige Tausend wertvolle Geschenke verteilt auf Grund von Geschenkbons, welche schon auch an diesen Mustertüten zu finden sind.

Gegen dieses Coupon
erhält jeder Leser des Fachblattes „DER SCHUH“

1 Musterpaket IDEAL Goldkleber

vollkommen gratis bei jedem Lederhändler,
der den IDEAL führt, samt Geschenkschein.

Nachrichten

Ankete von der Preiserstörung. Der Verein der Budapester Schuhverfertiger hat am 10. November eine Ankete in der Handels- und Gewerbekammer abgehalten von der Preiserstörung. Der Vortragende der Ankete war Eugen Mor der Sekretär der Kleingewerbeklasse der Kammer, welcher mit scharfen Worten auf die nutzlosen Verkäufe und Preiserstörungen hingedeutet hat, auf ihre verzweifelten Konsekventionen. Auf den mit grossem Erfolg geführten Vortrag folgte eine Debatte, wobei viele Gewerbetreibenden Anteil nahmen.

Schuhgewerbetreibenden beim ungarischen Gewerbeminister. Im Gewerbeministerium ist von der Baross-Gemeinschaft eine kleinere Gesandtschaft der Schuhgewerbetreibenden erschienen, wo sie der Staatssekretär empfangen hatte. Die Gesandtschaft verlangte das, dass man die handarbeitenden Schuhmacher bei Staatsbestellung in grösserem Masse versee. Man hat vorgetragen, dass der Staat die Konfektionsarbeit von 40-tausend Paar Bakantschen ausgeben wird. Bei dieser Arbeit hat man für die Gewerbetreibenden 4 Schilling dreissig Pf. geboten; für welchen Preis der grösste Teil der Arbeiter die Arbeit nicht übernimmt und haben verlangt, dass die Arbeit von nun an direkt das Ministerium ausgeben soll, ohne Vermittler.

*

In der Nachlassenschaft des zuletzt verstorbenen weltberühmben Stares Glosa Matton befanden sich 7.200 Paar graue neue Seidenstrümpfe. Ausser-

Gehen Sie
zum
Schuster
und bestellen Sie
die WASSERDICHTEN und
DAUERHAFTEN
PALMAOKMA
SOHLE

Es ist in Ihrem eigenen Interesse

Un mijloc de economie.

Millioni economisesc, iugrijind încălțămîntea cu renumita pasta Eg-Gü, deoarece necesităm o cantitate foarte mică pentru a obține cel mai perfect lustru fără pete și fără schimbarea culorii. Gheata îngrijită din prima zi cu Eg-Gü are totdeauna o speranță nouă și e ferită contra intemperțiilor. Gheata de toate zilele devine mai mlădioasă, primind apa-reța unei ghețe mai fine. Crema în tuburi este enrată, practică, economică, și ultimul rest este proaspăt. Cine întrebuintează Eg-Gü, poartă cele mai frumoase ghețe.

Producătorul singur pentru România: Schlesinger & Co., Eg-Gü Uzina Chimică, Timișoara II.

Ein Tag der Sparsamkeit.

Millionen sparen, denn sie alle pflegen ihre Schuhe mit dem weltbekannten Eg-Gü, wovon die geringste Menge genügt lackähnlichen, dauerhaften Hochglanz zu erzeugen fleckenfrei und ohne Farbenänderung. Vom ersten Tage an nur mit Eg-Gü gepflegte Schuhe behalten ihr frisches Aussehen und sind gegen Witterungseinflüsse geschützt. Ein billiger Alltagschuh wird veredelt und wirkt, wie ein besserer Schuh. Die Tubenpackung ist sauber, frisch, sparsam, die Creme bleibt bis zum letzten Rest frisch. „Die schönsten Schuhe trägt, wer mit Eg-Gü sie pflegt“.

Alleiniger Hersteller für Rumänien: Schlesinger & Co., Eg-Gü Chemisches Werk, Timișoara II.

A takarékoság utja.

Milliók takarítanak meg pénzt, mert cipőiket a világhírű Eg-Gü-vel kezelik, melyből a legcsekélyebb mennyiség ad lakkszerű tartós tükörfényt föltmentesen, színváltoztatás nélkül. Az első hordástól kezdve csak Eg-Gü-vel kezelte cipők megtartják frissességüket és védve vannak az időjárás kihatásai ellen. Az olcsó köznapi cipő finomabb cipő benyomását kelti. A tubuscsoomagolás tiszta, praktikus és takarékos, a krém utolsó maradékáig friss marad. Legszebb cipőket az hord, aki azokat Eg-Gü-vel kezeli.

Egyedüli előállítója Románia részére: Schlesinger & Co., Eg-Gü Vegyigár, Timișoara II.

dem 213 Kleider, 180 Hüte und 180 Paar Schuhe und eine riesengrosse Menge Seidenwäsche. Die Baargeldnachlassenschaft war 1.200 Dollar.

*

Das Automobil des Kleinmenschen nennt man: „Der rollende Schuh“ welches ein amerikanischer Ingenieur konstruiert hat. Eigentlich ist die Rede von einem auf Rädern sich bewegenden grossen Schuh, welchen ein kleiner Motor treibt. Man kann stündlich 20 Km. Geschwindigkeit erreichen. Nach dem Erfinder wird dieser Schuh das Fahrrad unnötig machen.

*

Das Prospekt eines englischen Schuhreparatur-Betrieb-Eigentümers ist in unsere Hand geraten. Nach diesem Prospekt heist es, wenn nach dem Sperren sich eine Kunde einfindet, welche ihren Schuh zustellen lassen will, findet sie auf der Geschäftstüre ein kleines Automat, wobei sie nach hineinwerfen 1 Pennys Papier und Bleistift bekommt. Sie schreibt auf den zum Ausbessern gebrachten Schuh ihre diesbezüglichen Wünsche und wirft ihn dann in das Geschäft, welchen am nächsten Morgen der Betriebseigentümer findet. In den Automat geworfenen 1 Penny verrechnet man bei der Auszahlung der Reparatur.

Grosser Aufschwung in den Vereinigten Staaten. Die amerikanische Regierung hat jetzt ihren September-Bericht vorgebracht, von der Beschäftigung des Gewerbes, welches seit 5 Jahren das lebhafteste ist. Im September haben die Gewerbebetriebe 350.000 Arbeiter angestellt, im Verhältnisse zu den 155.000 vom August. Der für den Arbeitslohn geplante Betrag ist um 12 Millionen Dollar mehr. Der Aufschwung zeigt sich hauptsächlich in dem auf arbeitenden Gewerbe und im Kleingewerbe.

Jugoslavische Verordnung gegen Bata. Von Ujvidék wird gemeldet, dass die dortige Handels und Gewerbekammer das Verkaufen von Schuhwaren der dortigen Bata-Fabrikstiale bis zu weiteren Anordnungen eingestellt hat. Das Verboten hat das Dazwischentreten der Gewerbeangelegenheitsbehörde hervorgerufen, welches Schutz gegen die illegalische Konkurrenz der Bata gehoben hat. Die Bata hat nämlich eine grosse Menge Schuhwaren mit 50%

Calapoade la

Iosif NAGY József

kaptafa- és sánfa készítő

BRAȘOV, Strada Lungă No. 124.

herabgesetzten Preisen verkauft, was für die Schuhverkäufer grossen Schaden bedeutet hat.

Polen kan Italien keine Schuhe liefern. Nach Warschauer Bericht hat man in der zweiten Hälfte Septembers von Italienischer Seite Frage an Polen gesandt, ob es 300.000 Paar Schuhe für Militärzwecke liefern kann? Die Warschauer Handelskammer hat festgestellt, dass wegen Rohledermangel der Auftrag nicht ausführbar wäre, auch schon darum nicht, denn die polnischen Lederfabrikanten haben schon vorher all ihr ausgearbeitetes Leder nach Italien transportiert.

Fachschriftenstellertum. Mit dem Titel Lederkunde von R. Albrecht und H. Nerger in dem Leipziger B. G. Trutner-Verlag ist ein sehr interessantes Werk erschienen. Die genaue Beschreibung, das Erzeugen des Rohleders, die Gerbmateriale, das Gerben und macht jederlei Lederverfertigungsmethoden bekannt. Schuhhändler und Schuhmacher können mit grossem Nutzen dieses Buch studieren, denn es beschreibt genau die Ausarbeitung des Ober- und Unterleders.

Tăbăcăria Națională S. A. R.

Industria pentru Tăbăcărie

București

Cont Virament Banca Naț. No. 99. — Telefon No. 376/29

Reprezentanța Generală pentru Transylvania, Banat și Bucovina:

M. Marmorstein
CLUJ, C. Reg. Ferd. 103

Alex. Marmorstein
TURDA, Ioan Rațiu 107

Pantofari din Regiunea BRAȘOVULUI!

Cumpărați în

„Hala de vânzare a pantofarilor
industriași de piele Brașov“

Prundul Roselor 2.

Depozit: SIGHIȘOARA.

Brassó-vidéki Bőriparosok!

Vásároljatok a

„Bőriparos-mesterek Szövetkezetének
Árucsernokában“, Brassó

Rózsater 2 sz.

Fióküzlet: SEGESVÁR.

Schuhmacher aus der Kronstädter Gegend!

Kauft eure Waren in der

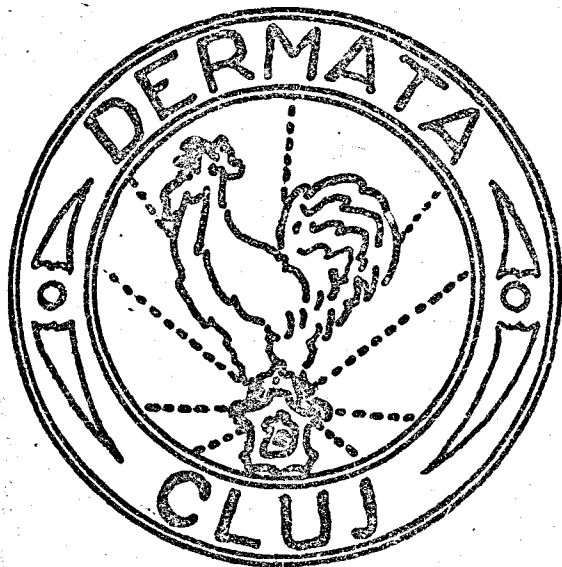
„Verkaufshalle der Lederindustr.-
Meister Kronstadt“ Rosenanger 2.

Filiale: SCHÄSSBURG.

Ceeace este temelia pt. o casă, este talpa pt. încălțăminte!

Pt. temelia unei case, arhitectul folosește pietrele cele mai solide. Pentru talpa încălțăminte trebuie să se întrebuițeze pielea cea mai bună. Tălpile DERMATA sunt durabile, rezistă umezelii, păstrează forma și sunt confortabile la purtat.

Tălpile DERMATA au o greutate specifică mică și deaceia Vă permit o calculație favorabilă. Clientela mulțumită, câștigul sporit . . .
Cereți piele DERMATA dela furnizorul Dv.

A cipónél a talp olyan fontos mint az épületnél az alapzat!

Amint a ház alapzatához az építész a legjobb köveket használja, úgy a talphoz a cipész a legjobb bőrt dolgozza fel.

A DERMATA-talp tartós, vizálló, viselésnél kellemes és formáját megtartja.

A DERMATA-talp könnyű súlyánál fogva, előnyös kalkulációt tesz Önnek lehetővé.

Megelégedett vevők, jobb kereset . . .

Követeljen DERMATA-talpat a szállítójától!

Was das Fundament für das Haus, ist die Sohle für den Schuh!

Für das Fundament des Hauses nimmt der Baumeister die besten Steine.

Für die Sohle des Schuhs soll der Schuster nur das beste Leder nehmen.

DERMATA-Sohlen sind haltbar, widerstandsfähig gegen Wasser, angenehm im Tragen und halten die Form.

DERMATA-Sohlen sind speziell leicht und erlauben Ihnen daher eine nutzbringende Kalkulation.

Zufriedene Kunden, besserer Verdienst . . .

Verlangen Sie DERMATA-Sohlen von Ihrem Lieferanten!

DERMATA